

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA

2017 M. RUGPJŪČIO 1 D. – 2017 M. RUGPJŪČIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	3
9. PRIEGLOBSTIS	3
<i>Dėl užsieniečių išsiuntimo iš Lietuvos, nesuteikiant jiems galimybės patiems išvykti iš šalies .....</i>	<i>3</i>
11. KONKURENCIJA.....	4
<i>Dėl Konkurencijos tarybos teisės naudoti ikiteisminio tyrimo duomenis.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl duomenų pradėti tyrimą dėl klaidinančios reklamos vertinimo .....</i>	<i>5</i>
22. KITI SU VALSTYBĖS TARNYBA SUSIJĘ KLAUSIMAI.....	6
<i>Dėl valstybės tarnautojų padarytos turinės žalos atlyginimo regreso tvarka .....</i>	<i>7</i>
27. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS.....	8
<i>Dėl termino, per kurį Visuomenės informavimo etikos komisija gali paskirti poveikio priemones viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams.....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl žurnalisto pareigos kreiptis į kritikuojamą asmenį siūlant pasinaudoti atsakymo teise .....</i>	<i>9</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA.....	10
<i>Dėl tinkamumo gauti paramą kriterijaus – ūkis nėra naujai besikuriantis.....</i>	<i>10</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	10
42. ADMINISTRACINIO PROCESO PRINCIPAI	10
<i>Dėl administracinių aktų teisėtumo vertinimo, kai reikalavimas dėl jų panaikinimo nepareikštas.....</i>	<i>10</i>
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	11
<i>Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus sprendimo dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo ginčijimo.....</i>	<i>11</i>
<i>Dėl skundo dėl transporto priemonės priverstinio nuvežimo akto teisingumo .....</i>	<i>12</i>
<i>Dėl skundo dėl struktūrinio padalinio (Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento) sprendimo .....</i>	<i>13</i>
<i>Dėl termino skundui paduoti skaičiavimo, kai ginčas susijęs su informacijos nepateikimu .....</i>	<i>14</i>
53. BYLOS NUTRAUKIMAS.....	15
<i>Dėl bylos baigties, nustačius, kad nušalintas pareiškėjas grąžintas į pareigas .....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl Nelaimingo atsitikimo darbe akto vertinimo negalimumo, kai yra pasibaigęs terminas dėl jo paduoti skundą.....</i>	<i>16</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

9. Prieglobstis

9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas

Dėl užsieniečių išsiuntimo iš Lietuvos, nesuteikiant jiems galimybės patiems išvykti iš šalies

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimo „Dėl prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos) Lietuvos Respublikoje nesuteikimo bei išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos į (duomenys neskelbtini)“ teisėtumo ir pagrįstumo bei atsakovo pareigos išnagrinėti pareiškėjų M. S., K. A., A. S. prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje iš naujo.

Pareiškėjai Migracijos departamento sprendimo nepagrįstumą bei neteisėtumą siejo *inter alia* su nepagrįstai priimtu sprendimu juos išsiųsti iš Lietuvos, nesuteikiant jiems galimybės patiems išvykti iš šalies. Pareiškėjų manymu, jiems, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos 2008 m. gruodžio 16 d. direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (toliau – Direktyva 2008/115/EB), turi būti suteikiama galimybė savanoriškai išvykti iš Lietuvos. Migracijos departamento teigimu, byloje nėra pareiškėjų ir tarptautinės ar nevyriausybinės organizacijos raštiško patvirtinimo, kad užsieniečiai sutinka savanoriškai grįžti į užsienio valstybę padedant šiai organizacijai ir kad ši organizacija sutinka teikti tokią pagalbą. Direktyvos 2008/115 nuostata, kad savanoriškam grįžimui turėtų būti taikomas prioritetas prieš priverstinį išsiuntimą, nėra imperatyvi ir privaloma, kadangi yra įtvirtinta Direktyvos 2008/115 preambulėje, o ne šios direktyvos nuostatose, kurios reglamentuoja tam tikrus teisinius santykius.

LVAT, apžvelgęs nagrinėtoje byloje aktualų nacionalinį teisinį reguliavimą, pažymėjo, kad sprendžiant šioje byloje iškilusius klausimus, būtina vadovautis netiesioginio Europos Sąjungos teisės, įskaitant direktyvas, veikimo principu, kuris reiškia, kad valstybės narės teismas, taip pat kitos kompetentingos valstybės institucijos, aiškindamos ir taikydamos nacionalinę teisę, nesvarbu, ar jos nuostatos priimtos prieš įsigaliojant direktyvai, ar po to, turi ją aiškinti kuo labiau atsižvelgdamos į direktyvos tekstą ir tikslą, kad būtų pasiektas direktyvoje numatytas rezultatas. Taip pat, LVAT nuomone, būtina įvertinti, ar nacionalinis teisinis reguliavimas tinkamai įgyvendina Direktyvą 2008/115/EB.

Apžvelgęs nagrinėjamaiais aspektais aktualias Europos Sąjungos teisės normas bei jų aiškinimą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktikoje, LVAT nurodė, kad iš Direktyvos 2008/115/EB struktūros, išdėstant taikytinas procedūras nuo pačios liberaliausios – savanoriško grįžimo – iki labiausiai asmens laisvę varžančios priemonės – sulaikymo iki asmens išsiuntimo, taip pat ESTT praktikos matyti, kad taikant trečiųjų asmenų grąžinimo procedūrą, valstybės narės turi teikti prioritetą savanoriškam asmens grįžimui prieš priverstinį grąžinimą ar kitų prievartos priemonių panaudojimą, nes visa asmens grąžinimo procedūra, nesuteikus jam prieglobsčio, yra reguliuojama ES teisėje įtvirtintu proporcingumo principu.

Vertindamas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 125–127 straipsnių normas pagal pirmiau paminėtus kriterijus, LVAT pažymėjo, kad Įstatymas įtvirtina grąžinimo į užsienio valstybę atskiras procedūras – prievolę išvykti iš Lietuvos Respublikos savanoriškai ir asmens išsiuntimą iš Lietuvos Respublikos, kai abiejų procedūrų tikslas yra tas pats – pasiekti, kad užsieniečio, kuris neatitinka ar nebeatitinka buvimo Lietuvos Respublikoje sąlygų, nebeliktų Lietuvos Respublikos teritorijoje, ir nėra nustatyta aplinkybių, trukdančių grąžinti asmenį į užsienio valstybę (Įstatymo 130 str.). Tačiau LVAT sprendė, kad Įstatymo nuostatos yra išdėstytos ydingai, nevisiškai atitinka pirmiau minėtą Direktyvos 2008/115/EB turinį. Žvelgiant į Įstatymo parengiamąją medžiagą, matyti, kad Įstatymo 127 straipsnio 1 dalimi buvo įgyvendinamas, be kita ko, Direktyvos 2008/115/EB 7 straipsnis, numatantis savanorišką išvykimą iš užsienio valstybės (žr. Direktyvos 2008/115/EB ir Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 2, 19, 77, 113, 114, 125, 126, 127, 128, 129, 132, 133, 139 straipsnių įstatymo priedo pakeitimo ir papildomo įstatymo projekto atitikties lentelę), tačiau šis straipsnis numato pačios procedūros įgyvendinimo tvarką, o ne Migracijos departamento pareigą įvertinti, ar dėl asmens, kuris neteisėtai atvyko į Lietuvos Respubliką ar neteisėtai joje yra, tačiau jis yra pažeidžiamas asmuo, prieglobsčio prašytojas arba užsienietis, kuriam prieglobstis nesuteiktas, yra pagrindas taikyti

prievolės savanoriškai išvykti ar išsiuntimo procedūrą, jeigu nėra nustatyta aplinkybių, trukdančių grąžinti asmenį į užsienio valstybę (Įstatymo 130 str.). Be to, Įstatymo 125 straipsnio 1 dalies 7 punktą asmeniui, kuris neteisėtai atvyko į Lietuvos Respubliką ar neteisėtai joje yra, tačiau yra pažeidžiamas asmuo, prieglobsčio prašytojas arba užsienietis, kuriam prieglobstis nesuteiktas, numato teisę grįžti į užsienio valstybę tik padedant tarptautinei ar nevyriausybinei organizacijai. Tuo tarpu Direktyvoje 2008/115/EB numatyta savanoriško grįžimo procedūra nėra siejama su tokiais papildomomis sąlygomis, ir šiuo atveju valstybėms narėms nėra suteikti įgaliojimai numatyti griežtesnių taisyklių. LVAT pabrėžė, kad šiame kontekste turi būti atsižvelgta į tai, kad pagal Direktyvos 2008/115/EB preambulės 10 dalį, jos struktūrą, ESTT išaiškinimus, tais atvejais, kai nėra tikimybės, jog bus pakenkta grąžinimo procedūros tikslams, savanoriško grįžimo procedūros taikymui turėtų būti teikiamas prioritetas. Tačiau tokių procedūrų aiškaus išskyrimo ir jų taikymo prioritetinės tvarkos Įstatyme, kaip tai yra nurodyta Direktyvoje 2008/115/EB, negalima įžvelgti.

Taigi, LVAT teigimu, iš Direktyvos 2008/115/EB ir pateiktų ESTT išaiškinimų matyti, kad atsakovas, sprenddamas klausimą dėl užsieniečio grąžinimo į užsienio valstybę, kiekvienu konkrečiu atveju privalo įvertinti visas reikšmingas faktines aplinkybes ir spręsti, ar tam asmeniui nustatyti prievolę savanoriškai išvykti (grįžti) ar taikyti išsiuntimo procedūrą, jeigu nėra nustatyta aplinkybių, trukdančių grąžinti asmenį į užsienio valstybę (Įstatymo 130 str.). Migracijos departamentas, priimdamas tokio pobūdžio sprendimą, yra saistomas nurodytų procedūrų taikymo principų, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio keliamų imperatyvų. Toks vertinimas turi būti atliekamas, be kita ko, atsižvelgus į tai, kad aiškindami ir taikydami Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas ne tik teismai, bet ir valstybės institucijos privalo atsižvelgti į Europos Sąjungos teisės turinį ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas aiškinti suderinamai su Europos Sąjungos teisės aktais ir jų nuostatas plėtojančia ESTT bei Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika, o kolizijos tarp Europos Sąjungos teisės normos ir Lietuvos Respublikos teisės normos atveju – netaikyti Lietuvos Respublikos teisės normos.

Nurodytų išaiškinimų kontekste atsižvelgęs į ginčytą Migracijos departamento sprendimą, LVAT sprendė, kad atsakovas, priimdamas sprendimą išsiųsti pareiškėjus į (duomenys neskelbtini), nevertino prievolės savanoriškai išvykti iš Lietuvos Respublikos taikymo galimybės ir nenurodė, dėl kokių priežasčių šiuo atveju pasirenkama priemonė – pareiškėjų priverstinis išsiuntimas iš Lietuvos. Migracijos departamento išvadoje tokio vertinimo taip pat nėra pateikta, joje yra tik remiamasi Įstatymo 126 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir nurodoma, kad nesuteikus pareiškėjams prieglobsčio, yra tikslinga juos išsiųsti į kilmės valstybę, atsižvelgus į tai, kad Įstatymo 130 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų priežasčių, dėl kurių būtų draudžiama pareiškėjus grąžinti ar išsiųsti į (duomenys neskelbtini), nebuvo nustatyta. Atsižvelgęs į tai, kad taikytina priemonė išsiųsti pareiškėjus iš Lietuvos nemotyvuota, ir tai iš esmės nulemta atsakovo netinkamo teisinio reguliavimo aiškinimo, ginčyto sprendimo 3 dalis, kuria nutarta pareiškėjus išsiųsti iš Lietuvos Respublikos, panaikinta, o atsakovas įpareigotas spręsti pareiškėjų grąžinimo į užsienio valstybę klausimą iš naujo.

2017 m. rugpjūčio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4316-858/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00843-2017-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

11. Konkurencija

11.2. Draudžiami susitarimai

Dėl Konkurencijos tarybos teisės naudoti ikiteisminio tyrimo duomenis

Byloje ginčas kilo dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2014 m. lapkričio 12 d. nutarimo „Dėl ūkio subjektų veiksmų, dalyvaujant ir organizuojant viešuosius pirkimus statybų sektoriuje, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams“ teisėtumo ir pagrįstumo.

Pareiškėjai neginčijo atskirų Konkurencijos tarybos konstatuotų faktinių aplinkybių (dėl tarpusavio susirašinėjimo ir susitarimų sudarymo), o nesutikimą su nutarimu iš esmės siejo su, jų teigimu, Konkurencijos tarybos atliekant tyrimą padarytais procedūriniais pažeidimais.

LVAT konstatavo, jog pareiškėjai nepagrįstai teigė, kad dėl to, jog tyrimo Konkurencijos taryboje metu atsakovas naudojosi tam tikrais ikiteisminio tyrimo duomenimis, šiuo atveju buvo pažeista nekaltumo prezumpcija. Pažymėta, kad Konkurencijos įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 10 punkte numatyta, jog Konkurencijos taryba bendradarbiauja su kitomis Lietuvos Respublikos, užsienio ir tarptautinėmis institucijomis ir organizacijomis teisės aktų ir susitarimų, numatančių bendradarbiavimą, nustatyta tvarka. Taigi tam, kad būtų tinkamai atliktas tyrimas dėl galimo konkurencijos normų pažeidimo, Konkurencijos taryba gali naudoti visas prieinamas įrodinėjimo priemones, be kita ko, gautas bendradarbiaujant su kitomis institucijomis, taigi ir remtis ikiteisminio tyrimo metu užfiksuotais duomenimis.

LVAT teisėjų kolegija sprendė, jog pareiškėjai nepagrįstai teigė, kad atsakovas neturėjo leidimo susipažinti su ikiteisminio tyrimo medžiaga – byloje esantys duomenys patvirtino, kad Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo departamento prokuroras 2014 m. kovo 27 d. tokį leidimą Konkurencijos tarybai suteikė, o 2014 m. spalio 3 d. buvo suteiktas leidimas Konkurencijos tarybos Draudžiamų susitarimų tyrimo skyriaus vedėjai naudoti ikiteisminio tyrimo duomenis.

Pažymėta, kad Konkurencijos tarybai atliekant tyrimą, ikiteisminio tyrimo duomenys yra reikšmingi, ir jie naudojami ne tam tikrų asmenų baudžiamosios atsakomybės klausimo išsprendimui, bet Konkurencijos įstatymo pažeidimo tyrimui reikšmingų aplinkybių nustatymui. Šie duomenys yra tiriami ir vertinami ne baudžiamojo proceso požiūriu, o kaip ir bet kurie kiti administraciniame procese pateikti įrodymai pagal administracinio proceso įrodinėjimo taisykles. Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka surinkti duomenys administracinio teismo gali būti vertinami tik kaip viena iš įrodinėjimo priemonių, kurių įrodomoji vertė turėtų būti papildomai tikrinama ir nustatoma kartu su kitais administracinėje byloje surinktais įrodymais.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad Konkurencijos taryba ikiteisminio tyrimo duomenimis rėmėsi kaip viena iš įrodinėjimo priemonių, juos vertindama surinktų duomenų visumoje, ir šiuos duomenis atsakovas vertino Konkurencijos įstatymo pažeidimo, o ne baudžiamajame įstatyme uždraustų nusikalstamų veikų nustatymo prasme, todėl daryta išvada, kad šiuo atveju nebuvo pagrindo konstatuoti nekaltumo prezumpcijos pažeidimą.

Byloje taip pat nenustačius kitų procedūrinių pažeidimų, pareiškėjų apeliaciniai skundai atmesti, o pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo pareiškėjų skundai atmesti, paliktas nepakeistas.

2017 m. rugpjūčio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-417-822/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05216-2014-4

Procesinio sprendimo kategorija 11.2

[Prieiga internete](#)

11.5. Nesąžininga konkurencija

11.5.1. Klaidinanti reklama

Dėl duomenų pradėti tyrimą dėl klaidinančios reklamos vertinimo

Pareiškėjas UAB „Linkotelus“ su 2014 m. spalio 20 d. raštu kreipėsi į atsakovą Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą, prašydamas pradėti tyrimą dėl klaidinančios reklamos naudojimo. Nurodė, kad 2014 m. rugpjūčio mėnesį pareiškėjas gavo savo klientų informaciją, kad skambinant iš UAB „Tele2“ tinkle esančių PILDYK mobiliųjų telefonų numerių nėra įmanoma susisiekti su UAB „Linkotelus“ tinklo numeriais (skambinant gaunama informacija, kad abonentas nepasiekiamas). Pridėjo antstolės faktinių aplinkybių konstatavimo protokolą, kuriame pažymėta, kad ant UAB „Tele2“ platinamų PILDYK kortelių pakuotės nurodyta, jog „sąskaitoje yra 170 min. į visus tinklus ir 10 000 SMS į visus tinklus +10MB“. Aktyvavus šias korteles, buvo bandoma prisiskambinti į UAB „Linkotelus“ tinklui priklausantį numerį, tačiau prisiskambinti nepavyko, o PILDYK operatorius pranešė, kad abonentas, kuriam skambinama, yra nepasiekiamas. Tačiau iš karto po to paskambinus iš UAB „Linkotelus“ tinklui priklausančio numerio į tą patį tikrinamą PILDYK numerį, prisiskambinti pavyko. Be to, nepavykus prisiskambinti, visa sąskaita buvo išseikvota tik po vieno skambučio į informacinį UAB „Tele2“ numerį 1575. Pažymėjo, kad skambinant iš kitų UAB „Tele2“ tinklo numerių (ne PILDYK kortelių), prisiskambinti į tuos pačius UAB „Linkotelus“ tinklo numerius pavyksta. Pareiškėjas teigė, jog ant UAB „Tele2“ platinamų PILDYK kortelių pakuotės pateikiama klaidinanti

informacija, kad kortelės naudotojai gali skambinti į visus Lietuvos tinklus ir šios kortelės sąskaitoje yra 170 min. į visus tinklus.

Byloje ginčytu atsakovo Konkurencijos tarybos 2015 m. sausio 29 d. sprendimu buvo atsisakyta pradėti pareiškimo nagrinėjimo procedūrą. Nurodyta, jog UAB „Linkotelus“ teikiamos paslaugos negali būti laikomos elektroninių ryšių tinklu; UAB „Tele2“ informavo, kad ne dėl visų numerių, priskirtų UAB „Linkotelus“, yra gavusi prašymą užtikrinti telefono ryšio numerio veikimą; nagrinėjamosiose reklamose pagrindinė vartotojus pasiekianti informacija yra apie tai, kad į visus tinklus vartotojai, naudodamiesi PILDYK paslauga, gali prisiskambinti ar siųsti SMS žinutes už vienodą kainą, o ne tai, kad prisiskambins į visus egzistuojančius numerius, ir padaryta išvada, kad minėtos PILDYK reklamos neturi klaidinančios reklamos požymių. Jei reklama ir galėtų būti laikoma klaidinančia, ji įvertinta kaip mažareikšmė, nedaranti žalos Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo saugomiems interesams. Atsižvelgta į tai, kad UAB „Tele2“ apraše [įtraukė] UAB „Linkotelus“ priskirtą numerį PILDYK paslaugos apmokėjimo sistemoje, be to, įdiegė visus UAB „Linkotelus“ priskirtus numerius, nors ne dėl visų yra gavusi prašymus. Skunde nurodyti faktai įvertinti kaip buvę dėl techninės klaidos ir dėl to mažareikšmiai.

LVAT pažymėjo, kad galimam Reklamos įstatymo pažeidimo (klaidinimo) faktui nustatyti aptariamam atveju turėjo būti preliminariai įvertintas tokios reklamos adresato – vidutinio paslaugos vartotojo – reklamoje pateikiamų teiginių suvokimas. LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog Konkurencijos tarybos argumentas, kad UAB „Linkotelus“ teikiamos paslaugos negali būti laikomos elektroninių ryšių tinklu, neturi teisinės reikšmės, nes tiek UAB „Tele2“ PILDYK paslaugų tikslas, tiek vartotojo lūkesčių lemiamas suvokimas sietini išimtinai su elektroninio ryšio paslaugos (skambučio, trumposios žinutės) teikimu ar / gavimu.

Galutinės instancijos teismas nurodė, jog kitas atsakovo sprendime nurodomas argumentas, kad nagrinėjamosiose reklamose pagrindinė vartotojus pasiekianti informacija yra apie tai, jog į visus tinklus vartotojai naudodamiesi PILDYK paslauga gali prisiskambinti ar siųsti SMS žinutes už vienodą kainą, o ne tai, kad prisiskambins į visus egzistuojančius numerius, tėra pakartota reklamos davėjo interpretacija bei akivaizdžiai neatitinkanti reklamos žodinio teksto, kuriame yra tiesioginė nuoroda „į visus tinklus“ ir kuriame nėra betarpiškai aptarta, kad į visus tinklus vartotojai gali prisiskambinti ar siųsti SMS žinutes už vienodą kainą, tai gali būti tik numanoma. Paties reklamos teksto turinys patvirtina didelį informacijos dėl galimybės pasiekti visus tinklus reikšmingumą vartotojui, pažymėta, kad ir paslaugos patrauklumui esminę reikšmę turi galimybė ja naudotis visuose veikiančiuose elektroninio ryšio tinkluose. Taigi atsakovas privalėjo įvertinti pareiškėjo nurodytą faktinę aplinkybę, kad į UAB „Linkotelus“ judriojo telefono ryšio tinklą PILDYK paslaugos vartotojai negali prisiskambinti, nors paslaugos reklama tokią galimybę numatė kaip pagrindą pradėti pareiškėjo pranešimo nagrinėjimo procedūrą dėl Reklamos įstatymo 5 straipsnio reikalavimų pažeidimo.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad aptarti argumentai paneigė Konkurencijos tarybos sprendime padarytas išvadas dėl atsisakymo pradėti pranešimo (skundo) nagrinėjimo procedūros taikymą, nes išvados neobjektyvios, buvo padarytos netinkamai įvertinus pareiškėjo nurodytus faktinius duomenis, remiantis išimtinai reklamos davėjo argumentais. Pažymėta, kad faktinių duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti, kad įstatymas buvo pažeistas, pakankamumui pradedant pranešimo (skundo) nagrinėjimo procedūrą taikomi kriterijai negali būti tokie patys griežti, kokie yra taikomi duomenims, kurie renkami atliekamo tyrimo metu ir kurių pagrindu priimamas nutarimas Reklamos įstatymo 25 straipsnio 17 dalyje numatyta tvarka. Ar reklama yra klaidinanti pagal Reklamos įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyje įtvirtintas nuostatas, konstatuojama atlikus tyrimą, pranešimo (skundo) nagrinėjimo procedūros taikymui pakanka patikrinti pareiškėjo nurodytų faktų tikrumą ir tik preliminariai įvertinti jų galimą neatitikimą Reklamos įstatymo reikalavimams.

Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo UAB „Linkotelus“ skundas patenkintas.

2017 m. rugpjūčio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1000-492/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01439-2015-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 11.5.1; 11.6; 57.1.1; 57.3; 57.4

[Prieiga internete](#)

22. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

22.6. Valstybės tarnautojų materialinė atsakomybė

Dėl valstybės tarnautojų padarytos turtinės žalos atlyginimo regreso tvarka

Pareiškėjas Lietuvos valstybė, atstovaujama Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, kreipėsi į teismą prašydamą priteisti jos naudai iš valstybės tarnautojų, dirbusių Klaipėdos apskrities viršininko administracijoje (toliau – Administracija), žalą, kurią valstybė atlygino UAB „Enerilas“, teismams konstatavus neteisėtus valstybės veiksmus tvirtinant detalų planą ir priteisus minėtos bendrovės naudai patirtą žalą.

Pareiškėjas nurodė, kad detalų planą tikrino, patikrinimo aktą surašė ir pasirašė Administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus vedėjas, jį vizavo Administracijos Teisės departamento direktorius, o patvirtino Administracijos viršininkė. Šie asmenys, tinkamai neatlikdami teisės aktais jiems nustatytų pareigų, patvirtino teigiamą patikrinimo akto išvadą.

Pirmosios instancijos teismas prašymą tenkino iš dalies ir Lietuvos valstybei iš atsakovų solidarai priteisė 4 620,43 Eur turtinei žalai atlyginti.

LVAT pažymėjo, kad apeliantas (vienas iš atsakovų), derindamas patikrinimo aktą, jokių teritorijų planavimo procesą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimų nenustatė ir jam pritarė be pastabų. Apeliantas, kaip Teisės departamento direktorius, privalėjo atlikti kompleksinį detaliojo plano projekto ir jo sprendinių teisėtumo vertinimą, o ne apsiriboti patikrinimo akto formos vertinimu (ar teisingai užpildytas), ypatingą dėmesį atkreipiant į jo atitiktį aukštesnės galios teisės aktams (Kuršių nerijos nacionalinio parko schemai (toliau – KNNP schema), juolab kad daugumos institucijų išduotose detaliojo teritorijų planavimo sąlygose buvo pabrėžiama detaliojo plano atitiktis KNNP schemai (generaliniam planui). Taigi apelianto neteisėti veiksmai pasireiškė bylai aktualiuose teisės aktuose įtvirtintų pareigų nevykdymu (neveikimu).

LVAT teisėjų kolegija taip pat nurodė, kad teritorijų planavimas yra sudėtingas procesas, kuriame dalyvauja ne vienas viešojo administravimo subjektas. Nors svarbiausias vaidmuo šiame procese tenka vietos valdžios institucijoms, tačiau ne mažiau reikšmingas funkcijas šiame procese atlieka ir valstybinio administravimo subjektai. LVAT atkreipė dėmesį, kad detaliojo plano projekto rengimo procese dalyvavo Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinis padalinys (išduodamas planavimo sąlygas detaliojo planavimo dokumentams rengti, neįvertino, kad numatomo rengti teritorijų planavimo dokumento tikslai prieštarauja KNNP schemai), Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija (pritarė detaliojo plano koncepcijai, šiam planui iš esmės neprieštaravo su sąlyga, kad tolesni projektavimo darbai bus derinami su KNNP direkcija), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas (Detaliojo plano projektui pritarė su KNNP direkcijos rašte nurodytomis pastabomis) ir detalų planą rengusi individuali įmonė (tinkamai neįvertino teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų), kurios taip pat turėjo įvertinti detaliojo plano atitiktį KNNP schemai. Aptardamas priežastinį ryšį tarp atsakovų veiksmų ir valstybės patirtos žalos, LVAT darė išvadą, kad atsižvelgiant į pirmiau nurodytų subjektų vaidmenį rengiant, derinant, tikrinant ir tvirtinant detalų planą, pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, jog atsakovai neteisėtu neveikimu tik iš dalies prisidėjo prie žalos kilimo (sudarytos sąlygos žalai atsirasti), nes jų neteisėtas neveikimas nebuvo vienintelė priežastis, nulėmusi valstybės pareigą atlyginti žalą. Taigi LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad iš atsakovų priteistinos žalos dydis turi būti proporcingas Klaipėdos apskrities viršininko administracijos kaltei. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pagrįstai Lietuvos valstybei iš atsakovų nuspręsta priteisti 4 620,43 Eur turtinei žalai atlyginti (23 102,13 Eur : 5 (juridiniai asmenys, lėmę žalos atsiradimą).

Atsižvelgęs į Civilinio kodekso 6.280 straipsnio (reglamentuojančio regreso teisės institutą) 2 dalį, LVAT pažymėjo, jog atsakovai laikomi padariusiais žalą savo bendrais veiksmais (visi dalyvavo priimant bendrą aktą), nes nustatyti (individualizuoti), kuris iš minėtų asmenų turėjo didesnę ar mažesnę pareigą tinkamai veikti bei kurio atsakomybė turėtų būti didesnė ar mažesnė, neįmanoma. Taigi nustatyti kiekvieno atsakovo kaltės laipsnį rengiant, derinant ir tvirtinant patikrinimo aktą nėra galimybių. Kadangi atsakovus sieja bendri veiksmai dėl padarinių, todėl šie asmenys dėl jų neteisėtų veiksmų (neveikimo) kilusią žalą turi atlyginti lygiomis dalimis, t. y. priteisiant iš kiekvieno po 1 540,14 Eur (4 620,43 Eur : 3 = 1 540,14 Eur).

Apibendrinama LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog nustačius akivaizdžius apelianto, kaip Administracijos Teisės departamento direktoriaus, tarnybinės veiklos trūkumus, turėjusius svarbią reikšmę teritorijų planavimo proceso teisėtumui ir lėmusius žalos atsiradimą Lietuvos valstybei, bei visas

materialinės atsakomybės sąlygas, pirmosios instancijos teismo sprendimu pagrįstai tenkintas pareiškėjo atgėžtinis reikalavimas dėl turtinės žalos atlyginimo priteisimo. Pirmosios instancijos teismas, išnagrinėjęs bylą, nors teisingai pasisakė dėl kai kurių atsakomybės sąlygų, tačiau neteisingai valstybės tarnautojams kilusią atsakomybę tapatino su civiline, o ne su tarnautojo materialinės atsakomybės institutu, bei neteisingai sprendė atsakovų neteisėtais veiksmais padarytos žalos atlyginimo (paskirstymo) klausimus. Atsižvelgiant į tai, apeliacinis skundas tenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvai bei rezoliucinė sprendimo dalis pakeisti.

2017 m. rugpjūčio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2581-662/2017

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00182-2016-7

Procesinio sprendimo kategorija 20.2.3.1

[Prieiga internete](#)

27. Visuomenės informavimas

27.3. Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos sprendimai

Dėl termino, per kurį Visuomenės informavimo etikos komisija gali paskirti poveikio priemones viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams

Nagrinėtos bylos dalykas – Visuomenės informavimo etikos asociacijos Visuomenės informavimo etikos komisijos sprendimo „Dėl pripažinimo padarius Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso pažeidimus“, kuriuo pareiškėjas UAB „Lietuvos rytas“ pripažintas pažeidusiu Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso 3 ir 5 straipsnių reikalavimus bei įpareigotas priimtą sprendimą paskelbti dienraštyje „Lietuvos rytas“, teisėtumas ir pagrįstumas.

Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos komisija 2013 m. gruodžio 16 d. sprendimo dalimi pripažino, kad dienraščio „Lietuvos rytas“ ir interneto portalo lrytas.lt publikacijoje buvo pažeistos Žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso (toliau – Kodeksas) nuostatos. Pareiškėjas padavė skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui, kuris skundą patenkino iš dalies ir įpareigojo Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos komisiją per 2 mėnesius nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos išnagrinėti trečiojo suinteresuoto asmens atstovo skundą dėl dienraštyje „Lietuvos rytas“ paskelbtos publikacijos pavadinimu (duomenys neskelbtini) skelbiamų teiginių iš naujo, o LVAT tokį sprendimą paliko nepakeistą, tačiau patikslino, kad tokį įpareigojimą turi įvykdyti Visuomenės informavimo etikos asociacijos Visuomenės informavimo etikos komisija (toliau – Komisija).

Komisija trečiojo suinteresuoto asmens skundą išnagrinėjo ir priėmė apžvelgiamoje byloje ginčytą 2016 m. lapkričio 9 d. sprendimą, kuriame konstatavo, kad ginčo publikacijoje buvo pažeistos Kodekso nuostatos, bei įpareigojo pareiškėją sprendimą paskelbti laikraštyje „Lietuvos rytas“. Pareiškėjas su tokiu Komisijos sprendimu nesutiko, nurodydamas, kad Komisijos sprendimas priimtas praleidus dvejų metų terminą poveikio priemonei paskirti, be to, Komisija netinkamai įvykdė teismo įpareigojimą, nes neišnagrinėjo trečiojo suinteresuoto asmens skundo per teismo nustatytą dviejų mėnesių terminą, taip pat, pareiškėjo tvirtinimu, Komisija neištyrė visų faktinių aplinkybių.

LVAT atkreipė dėmesį, kad atsižvelgus į itin ilgą procesą sprendžiant dėl pareiškėjo galbūt padarytų Kodekso pažeidimų, itin aktualus tampa klausimas dėl Komisijos teisės skirti poveikio priemones viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams neribotą terminą. LVAT konstatavo, kad byloje aktualus teisinis reguliavimas nenustato poveikio priemonės skyrimo naikinamojo (senaties) termino, kadangi skundo nagrinėjimas gali būti pratęstas, atsižvelgiant į konkrečias individualias aplinkybes, ir tai, LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, laikytina teisės spraga.

Byloje akcentuota LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos praktika (2014 m. kovo 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-996/2014), kurioje iš esmės buvo spręstas analogiškas klausimas dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus teisės skirti įspėjimą bei įpareigoti paneigti informaciją, įstatyme esant nesureguliuotam naikinamajam poveikio priemonės skyrimo terminui (senaties terminui). LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip 2 metai, poveikio priemonės negali būti taikomos.

Nors LVAT nagrinėtu atveju sutiko, kad Komisija, kaip savarankiškas Visuomenės informavimo etikos asociacijos sprendimus priimančias savitvarkos subjektas, nėra tapatus Žurnalistų etikos inspektoriumi, turinčiam viešojo administravimo subjekto įgaliojimus, tačiau pažymėjo, kad jai suteikta kompetencija iš dalies atitinka Žurnalistų etikos inspektoriatų kompetenciją, t. y. ta apimtimi, kuria Komisija konstatuoja Kodekso pažeidimus, įpareigoja atsakingą viešosios informacijos leidėją ar skleidėją paskelbti tokį Komisijos sprendimą bei įgyvendinti paneigimo tvarką pagal Visuomenės informavimo įstatymo 44 straipsnį. Be to, kaip matyti iš šio teisinio reguliavimo, Komisijos sprendimai gali turėti ir netiesioginį poveikį pažeidimo subjektams, kylantį iš viešosios teisės reguliuojamų teisinių santykių, todėl senaties termino taikyti poveikio priemonės nereguliuojamas negali būti pateisinamas argumentu, jog Komisijai nėra priskirta vykdyti viešojo administravimo įgaliojimų.

Remdamasis tokiais argumentais, LVAT darė išvadą, jog šiuo atveju dėl dienraštyje „Lietuvos rytas“ pareiškėjo išspausdintos publikacijos poveikio priemonės nebegali būti taikomos. Pareiškėjo apeliacinį skundą nuspręsta patenkinti, pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikinti.

2017 m. rugpjūčio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4518-438/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04819-2016-4

Procesinio sprendimo kategorija 27.3

[Prieiga internete](#)

27.4. Kiti su visuomenės informavimu susiję klausimai

Dėl žurnalisto pareigos kreiptis į kritikuojamą asmenį siūlant pasinaudoti atsakymo teise

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl atsakymo teisės kritikuojamam asmeniui nesuteikimo.

UAB „Žurnalų leidybos grupė“ su skundu kreipėsi į Visuomenės informavimo etikos komisiją (toliau – Komisija), prašydama įvertinti, ar žurnalistė M. B. ir viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) žurnalas „Valstybė“ publikacijoje „Politinėje rinkodaroje – P. ir M. dvikova“ (toliau – Publikacija) pažeidė profesinės etikos normas.

Komisija nustatė, kad Publikacijoje UAB „Žurnalų leidybos grupė“ leidžiamas žurnalas „Žmonės“ buvo kaltinamas paslėpta politine reklama, įvardijamas bulvariniu leidiniu, o jo straipsniai – rašliava. Todėl Komisija, išnagrinėjusi skundą, padarė išvadą, kad UAB „Žurnalų leidybos grupė“ nebuvo suteikta galimybė atsakyti į jai Publikacijoje išsakomą kritiką, taip pat nebuvo nurodyta, kodėl tai nebuvo padaryta, todėl sprendimu pripažino, jog Publikacijoje buvo pažeista Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso (toliau – Kodeksas) 22 straipsnio 2 dalies nuostata, įpareigojanti kritikuojamam asmeniui visada suteikti atsakymo teisę, t. y. galimybę pasiteisinti, paaiškinti, paneigti klaidingą informaciją, o jeigu tokios galimybės nėra arba asmuo atsisako pasinaudoti atsakymo teise, pranešti apie tai visuomenei. Komisija taip pat įpareigojo VšĮ „Demokratijos plėtros fondas“ paskelbti šį sprendimą žurnale „Valstybė“.

LVAT, vertindamas VšĮ „Demokratijos plėtros fondas“ apeliacinio skundo argumentą, kad atsakymo teisė negali būti aiškinama kaip reikalaujanti, kad pats žurnalistas kreiptųsi į kritikuojamą asmenį, ar jis pageidautų pasinaudoti atsakymo teise, nes taip žurnalistų saviraiškos laisvės realizavimo galimybės taptų beveik neįmanomos, sutiko su pirmosios instancijos teismo padaryta išvada, kad pagal Kodekso 22 straipsnio 2 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą pats žurnalistas turi kreiptis į kritikuojamą asmenį, ar jis pageidautų pasinaudoti atsakymo teise. Tiesa, LVAT pabrėžė, kad toks teisinis reguliavimas, nustatytas Kodekse, kuriame nėra nurodyta jokie terminai, per kurį asmuo privalo atsakyti viešosios informacijos rengėjams, skleidėjams, žurnalistams, taip sudarant prielaidas delsti kritikuojamam asmeniui per protingą terminą atsakyti į parengtą publikaciją, gali kelti abejonių konstitucingumo aspektu, tačiau šis klausimas nebuvo šios bylos nagrinėjimo dalykas.

Kadangi pirmosios instancijos teismo pozicija buvo suformuluota teismo sprendime atskirai neanalizuojant nei skunde Visuomenės informavimo etikos komisijai nurodytų konkrečių Publikacijos citatų, nei priedo, nei Komisijos sprendime įvardytų žurnalui „Žmonės“ kaltinimų, LVAT sprendė, kad pirmosios instancijos teismo padaryta išvada, jog Publikacijoje nėra išsakyta jokios kritikos UAB „Žurnalų leidybos grupė“ atžvilgiu, o reiškiami tik autorės nuomonė, nėra pagrįsta, ypač atsižvelgiant į tai, kad minėtas žurnalo kaltinimas publikacijoje paslėpta politine reklama gali būti patikrintais vadovaujantis objektyviais kriterijais.

VšĮ „Demokratijos plėtros fondas“ apeliacinis skundas atmetas, atsakovo Visuomenės informavimo etikos asociacijos apeliacinis skundas patenkintas, trečiojo suinteresuoto asmens UAB „Žurnalų leidybos grupė“ apeliacinis skundas – pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikinti – patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir byla perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-995-1062/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04645-2015-0

Procesinio sprendimo kategorija 27.4

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.1. Paraiškų priėmimas, vertinimas ir paramos išmokėjimas

Dėl tinkamumo gauti paramą kriterijaus – ūkis nėra naujai besikuriantis

Pareiškėjas apžvelgiamoje byloje ginčijo Žemės ūkio ministerijos kanclerio potvarkį, kuriuo atsisakyta skirti jam paramą projektui „J. J. ūkio plėtra“ pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, kadangi pareiškėjo projektas neatitiko žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 21 d. įsakymu Nr. 3D-302 patvirtintų Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisyklių (toliau – Taisyklės), taikomų nuo 2015 metų, 16.1.11 papunktyje nustatytų kriterijų.

Pareiškėjas teigė, kad paraiškos vertinimo metu nebuvo atsižvelgta į tai, kad pareiškėjas žemės ūkio valdą yra įregistravęs dar 2009 m. birželio 22 d., o 2014 m. ir anksčiau yra gavęs pardavimo pajamų iš žemės ūkio veiklos. Reikalavimas, kad pareiškėjo ūkis iki paramos paraiškos pateikimo nepertraukiamai turi veikti ne trumpiau kaip metus, neturi būti suprantamas kaip ūkininko ūkio įregistravimas, tokio aiškinimo nėra teisės aktuose.

LVAT teisėjų kolegija, išanalizavusi bylai aktualius Europos Sąjungos ir nacionalinius teisės aktus, išaiškino, kad ūkininko ūkis ir žemės ūkio valda iš esmės yra skirtingo pobūdžio veikla, kurios įregistravimą, administravimą reglamentuoja skirtingas teisinis reguliavimas. Byloje nebuvo ginčo, kad pareiškėjo žemės ūkio valda yra įregistruota 2009 m. birželio 22 d., o ūkininko ūkis – 2015 m. birželio 18 d., tačiau pagal Taisyklių 16.1.11 papunktį, paraiška paramai gauti laikytina tinkama, kai nustatyta, kad pareiškėjo ūkis (fizinio ar juridinio asmens) nėra naujai besikuriantis ir iki paramos paraiškos pateikimo nepertraukiamai veikia (vykdoma žemės ūkio veikla ir gaunamos iš šios veiklos pajamos) ne trumpiau kaip 1 metus. Taigi nustačius, kad ūkininko ūkis nėra tapatu žemės ūkio valdai, kad tai yra atskira būtina sąlyga pateiktos paraiškos tinkamumui patvirtinti, pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad ginčo potvarkis yra teisėtas ir pagrįstas.

2017 m. rugpjūčio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1071-492/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05349-2015-2

Procesinio sprendimo kategorijos: 29.1.2; 29.3; 57.1.1; 57.3; 57.4

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

42. Administracinio proceso principai

42.12. Aktyvus teismas ir tyrimo principas

Dėl administracinių aktų teisėtumo vertinimo, kai reikalavimas dėl jų panaikinimo nepareikštas

Apžvelgiamu atveju pareiškėjas (prokuroras) kreipėsi į teismą, reikalaudamas perkelti jį į ankstesnes pareigas, kadangi, jo vertinimu, skirtingai nei kitiems prokurorams, buvo neteisingai nustatyta jo kadencijos ankstesnėse pareigose data.

Pirmosios instancijos teismas, atmesdamas pareiškėjo skundą, išnagrinėjo Generalinio prokuroro įsakymų, susijusių su pareiškėjo perkėlimu į kitas pareigas, teisėtumo klausimą, nors pareiškėjas nebuvo suformulavęs skundo reikalavimų dėl šių įsakymų panaikinimo ar pakeitimo. Taigi byloje susidarė tokia teisinė situacija, kad galiojant minėtiems aktams, kurie yra jau ir realiai įgyvendinti, pareiškėjas pareiškė reikalavimą teisme įpareigoti atsakovą grąžinti jį į Panevėžio apygardos prokuratūros (duomenys neskelbtini) pareigas. Nors pareiškėjas iš esmės skundą grindė aplinkybėmis, jog atsakovo sprendimai dėl pareiškėjo perkėlimo į kitas pareigas yra neteisėti, tačiau, kaip minėta, pareiškėjas reikalavimų dėl jų panaikinimo nereiškė, t. y. pareiškėjo skundo pagrindas neatitiko skundo reikalavimų.

LVAT sprendė, kad pirmosios instancijos teismas, peržengdamas pareiškėjo skundo ribas, išnagrinėjo atsakovo įsakymų, susijusių su pareiškėjo perkėlimu iš eitų Panevėžio apygardos prokuratūros (duomenys neskelbtini) pareigų iki 2015 m. gegužės 19 d. į Panevėžio apygardos prokuratūros (duomenys neskelbtini) pareigas, teisėtumo klausimą, nes pareiškėjas nebuvo suformulavęs skundo reikalavimų dėl šių įsakymų panaikinimo ar pakeitimo; sprendime neargumentavo, dėl kokių teisinių priežasčių nagrinėjamas šių įsakymų teisėtumas (tikėtina ir jų panaikinimo klausimas, nors sprendime nėra nurodyta, kad sprendžiamas klausimas dėl šių įsakymų panaikinimo) ir kokias teises pasekmes sukeltų nustatyta aplinkybė, kad šie įsakymai yra neteisėti.

LVAT teisėjų kolegija, išnagrinėjusi apeliaciniame skunde išdėstytas pareiškėjo aplinkybes, dėl kurių jis nesutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimo išvadamis dėl jo skundo reikalavimų netenkinimo, konstatavo, kad tam, jog būtų išnagrinėti pareiškėjo skundo reikalavimai dėl jo (pareiškėjo) grąžinimo į anksčiau eitas pareigas, aplinkybės, kuriomis grindžiami reikalavimai (skundo pagrindas), turėjo sudaryti galimybę pareiškėjui patikslinti skundą dėl to, kad pareiškėjas pagrindinius skundo elementus, t. y. skundo pagrindą ir dalyką, suformulavo su trūkumais (skundo pagrindas nesutapo su skundo dalyku). Tokie skundo trūkumai iš esmės užkerta kelią nustatyti, kokio pobūdžio ir apimties ginčą siekia inicijuoti pareiškėjas.

LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad nepasiūlius pareiškėjui pašalinti skundo trūkumų, galėjo būti nepagrįstai apribota teisė pareiškėjui ginti galbūt pažeistas teises, o byla galėjo būti neteisingai išspręsta, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria atmesti minėti skundo reikalavimai, negali būti laikoma pagrįsta.

Dėl šių priežasčių pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis dėl skundo reikalavimų įpareigoti atsakovą grąžinti pareiškėją į eitas pareigas ir priteisti iš atsakovo dėl perkėlimo į kitas pareigas susidariusį atlyginimo skirtumą panaikinta ir ši bylos dalis perduota nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui.

2017 m. rugpjūčio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2837-520/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05695-2015-6

Procesinio sprendimo kategorija 22.7

[Prieiga internete](#)

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus sprendimo dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo ginčijimo

Aptariamoje byloje buvo tikrinamas pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria buvo atsisakyta priimti pareiškėjų skundą konstatavus, jog ginčijamas Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus (toliau – Kontrolierius) sprendimas „Dėl Vytauto Didžiojo universiteto su Lietuvos kultūros tyrimų institutu ir Europos Humanitariniu Universitetu Filosofijos mokslo krypties mokslo doktorantūros komiteto (toliau – Komitetas) akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo“ įtakos pareiškėjų teisiniam statusui nesukelia, teisėtumas ir pagrįstumas.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad Kontrolieriaus sprendimas buvo priimtas vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta Kontrolieriaus kompetencija nagrinėti skundus ir inicijuoti tyrimus dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo. Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 patvirtintų Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų 23 punkte nustatyta, kad Kontrolieriaus priimti sprendimai gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Pagal pateiktus dokumentus, tyrimas dėl pareiškėjų galbūt padaryto akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo buvo pradėtas gavus G. Ž. skundą. Išnagrinėjęs šį skundą, Kontrolierius priėmė siekiamą apskųsti sprendimą, kuriuo konstatavo Vytauto Didžiojo universiteto su Lietuvos kultūros tyrimų institutu ir Europos Humanitariniu Universitetu filosofijos mokslo krypties mokslo doktorantūros komiteto narių, t. y. pareiškėjų šioje byloje, padarytus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus. Atsižvelgęs į nustatytus pažeidimus, Kontrolierius, vadovaudamasis Mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 1 punktu, nutarė informuoti G. Ž., Vytauto Didžiojo universitetą, Lietuvos kultūros tyrimų institutą, Europos Humanitarinį Universitetą ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministeriją apie komiteto narių padarytus pažeidimus.

Tvirtindami, kad ginčijamas sprendimas jiems sukelia materialiąsias pasekmes, pareiškėjai, be kita ko, vadovavosi Lietuvos mokslo tarybos (toliau – Taryba) 2014 m. spalio 27 d. nutarimo Nr. VIII-26 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos mokslo ir sklaidos projektų konkursinio finansavimo bendrųjų taisyklių“ 60 straipsniu, kuriame įtvirtinta, kad tokiu atveju, jei Kontrolierius nustato, kad asmuo pažeidė akademinę etiką, ar Taryba nutaria, kad Tarybos finansuojamą (finansuotą) projektą vykdytantis (vykdęs) asmuo pažeidė Tarybos patvirtintus mokslinės veiklos etikos principus, paraiškos, kuriose tas asmuo nurodytas kaip projekto vadovas ar kitas pagrindinis projekto vykdytojas, pagal visas Tarybos remiamos veiklos kryptis nesvarstomos penkerius metus nuo sprendimo priėmimo dienos.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjų nurodomų teisės aktų nuostatas, pritarė pareiškėjų argumentams, kad skundo priėmimo stadijoje negalėjo būti daroma išvada, jog Kontrolieriaus sprendimas negali būti ginčo administraciniame teisme objektu dėl to, kad nesukelia teisinių pasekmių pareiškėjams – nustačius akademinės etikos pažeidimus, būtų apribota pareiškėjų teisė vykdyti projektus 5 metus, ir ši sankcija nėra skiriama dispozityviai.

LVAT teisėjų kolegija pareiškėjų atskirąjį skundą tenkino, pirmosios instancijos teismo nutartį panaikino ir grąžino šio reikalavimo priėmimo klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. rugpjūčio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-588-438/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01645-2017-9

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.5.1.2. Bendrosios kompetencijos teismams, Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui priskirtinos bylos

Dėl skundo dėl transporto priemonės priverstinio nuvežimo akto teisingumo

Aptariamoje byloje pareiškėja siekė, kad būtų pripažintas neteisėtu transporto priemonės priverstinio nuvežimo aktas dėl jame netinkamai nurodyto nuvežimo pagrindo.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjos skundą nustatęs, kad skundas paduotas pažeidžiant bylą rūšinio teisingumo taisykles.

Pareiškėja su tokia pirmosios instancijos teismo išvada nesutiko ir teigė, kad byla yra teisinga administraciniams teismams.

Pagal Administracinių bylą teisenos įstatymo 18 straipsnio 1 dalį, administraciniai teismai nesprenžia bylą, kurios, be kita ko, yra priskirtos bendrosios kompetencijos teismams. Teismų įstatymo III skyriaus „Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos teismai“ 15 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatyta, kad apylinkės teismas yra pirmoji instancija administracinių nusižengimų (iki 2017 m. sausio 1 d. – administracinių teisės pažeidimų) byloms.

Ginčijamame atsakovo Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato transporto priemonės priverstinio nuvežimo akte nurodyta, kad šis aktas priimtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos

administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – ATPK) 269 straipsnio 7 dalimi ir, kaip pareiškėja ir pageidauja, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 33 straipsnio 1 arba 2 dalimi (akte nereikalinga neišbraukta). Ginčijamame akte pažymėta, kad transporto priemonės vairuotojas pažeidė Kelių eismo taisyklių 150.10 punkto reikalavimus, atsakomybė už tai numatyta ATPK 124¹ straipsnio 4 dalyje. Nors pareiškėja teigė, kad Kelių eismo taisyklių ir ATPK nuostatų pažeidimai 2016 m. gruodžio 7 d. nuvežimo akte nurodyti per klaidą ir nei jai, nei jos vyrui V. M. administracinė atsakomybė nebuvo taikyta, byloje nebuvo jokių duomenų apie tai, jog ši klaida būtų buvusi pripažinta kompetentingų institucijų, t. y. konstatuota, kad pareiškėja ar jos vyras minėto administracinio teisės pažeidimo nepadarė. Priešingai, iš pareiškėjos atskirojo skundo teiginio apie atsakovo poziciją, suponuojančią galimą jos pareigą atlyginti su transporto priemonės priverstiniu nuvežimu bei saugojimu susijusias išlaidas, padaryta išvada, kad atsakovas ginčijamame akte įvardytų pažeidimų nelaiko nurodytais klaidingai. Teisėjų kolegija pabrėžė, kad administraciniai teismai nėra kompetentingi vertinti, ar buvo padarytas administracinis teisės pažeidimas (nusižengimas) (Teismų įstatymo 15 str. 1 d. 4 p.) ir atitinkamai ar jis buvo pagrįstai nurodytas transporto priemonės priverstinio nuvežimo akte.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje nebuvo pareikšta reikalavimų, susijusių su policijos įstaigos viešojo administravimo funkcijų vykdymu, o pareiškėjos keliamas ginčas susijęs išimtinai su sprendimo skirti administracinių teisės pažeidimų bylų teisenos užtikrinimo priemonę – priverstinai nuvežti automobilį – pagrindu, t. y. tokio sprendimo teisėtumu. Taigi pirmosios instancijos teismas pagrįstai nusprendė, kad šis ginčas teisingas bendrosios kompetencijos teismui.

2017 m. rugpjūčio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-714-662/2017

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00216-2017-6

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.2

[Prieiga internete](#)

43.5.2. Kai byla nepriskirtina tam teismui

Dėl skundo dėl struktūrinio padalinio (Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento) sprendimo

Aptariamoje byloje buvo tikrinamas pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria buvo atsisakyta priimti pareiškėjo skundą, kaip nepriskirtiną Kauno apygardos administraciniam teismui (Administracinių bylų teisenos įstatymo 33 str. 2 d. 2 p.), teisėtumas ir pagrįstumas.

Nustatyta, kad pareiškėjo ginčijamą sprendimą priėmė Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamentas. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad Kauno departamentas yra Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos struktūrinis padalinys, neturintis juridinio asmens statuso, todėl negali būti atsakovu byloje. Galutinės instancijos teismo teisėjų kolegija su tokia išvada nesutiko.

Pažymėta, kad bylos priskirtinumo teismui ir asmenų teisinio subjektiškumo sąvokos negali būti tapatinamos. Kauno departamentas, kaip teisingai pažymėjo pirmosios instancijos teismas, yra Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos struktūrinis padalinys, turintis savo buveinę ir veikiantis teisės aktais priskirtos kompetencijos ribose Kauno apskrities teritorijoje, todėl skundas teismui dėl tokio padalinio priimtų sprendimų ar atliktų veiksmų teisėtumo bei pagrįstumo turi būti paduodamas pagal jo buveinę.

LVAT teisėjų kolegija išaiškino, kad Administracinių bylų teisenos įstatymo 31 straipsnio 1 dalies nuostata, jog skundas (prašymas, pareiškimas) paduodamas tam administraciniam teismui, kurio veikimo teritorijoje yra atsakovo buveinė, kai atsakovu yra viešojo administravimo subjektas, turi būti suprantama kaip įtvirtinanti skundo padavimą tiek pagal paties viešojo administravimo subjekto, tiek pagal jo teritorinio padalinio, tiek pagal teritorinio viešojo administravimo subjekto arba pareigūno, kurio administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) teisėtumas buvo tikrinamas (nagrinėjamas), buveinės vietą, t. y. skundas paduodamas pagal subjekto, priėmusio administracinį aktą ar atlikusio skundžiamus veiksmus (neveikimą) buveinės vietą.

Toks aiškinimas išplaukia iš Administracinių bylų teisenos įstatymo 31 straipsnio 1 dalies nuostatų, kurios aptaria skundo padavimą tais atvejais, kai administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) teisėtumas

buvo patikrintas (nagrinėjamas) aukštesniojo pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto ir (arba) kitos išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos. Pažymėta, kad sisteminis ir loginis Administracinių bylų teisenos įstatymo 31 straipsnio 1 dalies nuostatų aiškinimas nesudaro pagrindo nustatyti skirtingą skundų padavimo tvarką dėl administracinių aktų ar veiksmų (neveikimo) teisėtumo tais atvejais, kai jis buvo patikrintas (nagrinėjamas) aukštesniojo pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto ir (arba) kitos išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos, ir tais atvejais, kai jis nebuvo patikrintas minėtu būdu.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamentas yra adresu K. Petrausko g. 24, Kaunas, taigi patenka į Kauno apylinkės teismo veiklos teritoriją, o šio teismo veiklos teritoriją apima Kauno apygardos administracinis teismas.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas iš naujo spręsti pirmosios instancijos teismui.

2017 m. rugpjūčio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-582-492/2017

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00956-2017-4

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.2

[Prieiga internete](#)

43.8. Skundų padavimo terminai

43.8.1. Apskaičiavimo tvarka

Dėl termino skundai paduoti skaičiavimo, kai ginčas susijęs su informacijos nepateikimu

Pirmosios instancijos teismo nutartimi buvo atsisakyta priimti pareiškėjų skundą, nustačius, kad yra praleistas skundo padavimo terminas.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas su prašymu kreipėsi į Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus rajono skyrių (toliau – Skyrius) ir prašė pateikti IX eiliškumo grupės pretendentų, pageidaujančių gauti žemę, mišką, vandens telkinį, dalyvavusių projektavime, susirinkimo protokolą su priedais bei iki tam tikros datos turimus duomenis, susijusius su ginčo teritorijoje suformuotų sklypų, numatytų žemėtvarkos projekte, projektavimu ir pasirinkimu. Atsakydamas į šį prašymą, Skyrius su sprendimu pareiškėjui pateikė ne visus jo prašomos dokumentus. Pareiškėjas su skundu kreipėsi į Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktorių ir prašė įpareigoti Skyrių pateikti visus jo prašomus duomenis, bet Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos 2017 m. kovo 24 d. sprendime nurodė, kad ankstesniame sprendime pagrįstai buvo atsisakyta pateikti pareiškėjo prašomus dokumentus, kuriuose yra trečiųjų asmenų duomenų. Tuomet pareiškėjas su skundu kreipėsi į pirmosios instancijos teismą, o šiam nustačius, kad terminas skundai paduoti buvo praleistas, buvo prašyta šį terminą atnaujinti, tačiau terminas atnaujintas nebuvo ir skundą buvo atsisakyta priimti. Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad dėl Skyriaus sprendimo pareiškėjas pasinaudojo privaloma ikiteismine tvarka, kaip nustato Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnio 6 dalis, ir Nacionalinės žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos dėl teritorinio skyriaus sprendimo priėmė 2017 m. kovo 24 d. sprendimą. Spaudas ant voko patvirtino, kad ginčytas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2017 m. kovo 24 d. sprendimas buvo gautas 2017 m. kovo 29 d. Taigi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnio 4 dalimi ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 29 straipsnio 1 dalimi, skundas dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2017 m. kovo 24 d. sprendimo teismui turėjo būti paduotas ne vėliau kaip iki 2017 m. gegužės 2 d. Skundas teismui paštu buvo išsiųstas tik 2017 m. gegužės 5 d., t. y. praleidus įstatymo nustatytą terminą skundai paduoti, o pareiškėjo nurodytos termino praleidimo priežastys nėra pateisinamos.

LVAT nurodė, kad ginčas šioje byloje iš esmės kilo dėl informacijos pateikimo. Šiuos santykius reglamentuoja ne Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymas, kaip nurodė pirmosios instancijos teismas, o specialusis Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas, kuris privalomos išankstinės ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarkos nenumato. Atsižvelgiant į tai, Skyriaus sprendimas turėjo būti ginčijamas tiesiogiai teismui, tačiau kadangi pareiškėjas buvo suklaidintas, netinkamai nurodžius teismo sprendimo apskundimo tvarką, o Nacionalinė žemės tarnyba pareiškėjo skundą dėl teritorinio skyriaus veiksmų išnagrinėjo, daryta išvada, kad vieno mėnesio terminas

abiem ginčijamiems sprendimams apskųsti turi būti skaičiuojamas nuo Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2017 m. kovo 24 d. sprendimo pareiškėjui įteikimo dienos.

Ant voko, kuriame pareiškėjui buvo siųstas šis sprendimas, esantis spaudas liudijo, jog pareiškėjo gyvenamosios vietos pašto įstaigoje siunta buvo gauta 2017 m. kovo 29 d. Šis laiškas nebuvo registruotas, jis buvo ne asmeniškai įteiktas adresatui, o įmestas į jo pašto dėžutę. LVAT nurodė, kad nėra pakankamo pagrindo daryti išvadą, jog šis laiškas į pareiškėjo pašto dėžutę tikrai buvo įmestas tą pačią dieną, kai buvo gautas jo gyvenamosios vietos pašto įstaigoje. LVAT teisėjų kolegija neturėjo pagrindo netikėti pareiškėjo paaiškinimu, kad paminėtą laišką jis savo pašto dėžutėje rado 2017 m. balandžio 5 d. Aptariamoje situacijoje būtent ši data, LVAT manymu, vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais, ir turi būti laikoma Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2017 m. kovo 24 d. sprendimo įteikimo pareiškėjui diena. Pareiškėjas skundą teismui paštu išsiuntė 2017 m. gegužės 5 d., todėl skundo padavimo termino nepraleido.

Pareiškėjų atskirasis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir pareiškėjų skundo priėmimo klausimas perduotas iš naujo spręsti pirmosios instancijos teismui.

2017 m. rugpjūčio 2 d. nutartis administracinėje byloje AS-589-492/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01503-2017-2

Procesinio sprendimo kategorija 43.8.1

[Prieiga internete](#)

53. Bylos nutraukimas

Dėl bylos baigties, nustačius, kad nušalintas pareiškėjas grąžintas į pareigas

Nagrinėto atskirojo skundo dalykas – pirmosios instancijos teismo nutarties dalies, kuria administracinė byla buvo nutraukta kaip nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai, teisėtumas ir pagrįstumas. Nors pareiškėjas prašė panaikinti visą pirmosios instancijos teismo nutartį, tačiau iš jo dėstomų argumentų LVAT sprendė, kad pareiškėjas nesutinka tik su šios nutarties dalimi, kuria administracinė byla buvo nutraukta dėl reikalavimų panaikinti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro įsakymą „Dėl A. N. nušalinimo nuo pareigų“ (toliau – įsakymas) ir grąžinti pareiškėją į Lietuvos kariuomenės tam tikras pareigas.

Pirmosios instancijos teismas atsižvelgė į tai, kad išnyko ginčo objektas – pareiškėjas buvo grąžintas į eitas pareigas ir jam buvo sumokėtas atlyginimas už visą nušalinimo nuo pareigų laikotarpį bei delspinigiai, o teismo sprendimas, priimtas remiantis pareiškėjo nurodytais reikalavimais, jam jokių teisinių pasekmių nesukeltų. Teismo vertinimu, pareiškėją grąžinus į eitas pareigas, įsakymas neteko teisinės galios, nes pareiškėjas buvo grąžintas į iki įsakymo priėmimo buvusių teisinę padėtį. Aptarta bylos dalis buvo nutraukta, remiantis ABTĮ 103 straipsnio 1 punktu, kaip nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai.

LVAT nurodė, kad nustačius, jog teisminės gynybos siekęs asmuo neturėjo materialiosios reikalavimo teisės arba tokia teisė išnyko, ši aplinkybė yra reikšminga teismui priimant byloje atitinkamą procesinį sprendimą dėl bylos baigties. Išvada, kad ginčijamas atsakovo įsakymas nebesukelia pareiškėjui jokių teisinių pasekmių, galima tik išnagrinėjus bylą iš esmės ir tik konstatavus, jog jo teisės ginčijamu administraciniu aktu ar atsakovo veiksmais (neveikimu) nebuvo pažeistos. Tokiu atveju turi būti priimamas administracinio teismo sprendimas, kuriuo turi būti išspręstas asmens skundas. LVAT nuomone, pareiškėjas pagrįstai nurodė, kad liko neįvertintas įsakymo dėl jo nušalinimo teisėtumas ir pagrįstumas. Pareiškėjas buvo grąžintas į eitas pareigas, tačiau ankstesnis byloje ginčijamas atsakovo įsakymas dėl pareiškėjo nušalinimo nuo pareigų nebuvo panaikintas, nebuvo pripažintas negaliojančiu, jo sukeltos pasekmės – pareiškėjo nušalinimas nuo pareigų per šį laikotarpį kaip reali kilusi materialioji pasekmė – taip pat išliko, todėl pirmosios instancijos teismo išvada, kad neliko nagrinėjamoje byloje objekto, nebuvo pagrįsta.

Remdamasis savo praktika, LVAT nurodė, kad išvada, jog ginčijamas aktas ar veiksmas (neveikimas) nesukelia asmeniui teisinių pasekmių, savo esme yra materialinio teisinio pobūdžio išvada, nes ji reiškia, jog atitinkamas aktas ar veiksmas (neveikimas) neturi įtakos asmens materialinėms teisėms ar pareigomis, o konstatavimas, jog skundžiamas aktas ar veiksmas (neveikimas) neturi įtakos asmens materialinėms teisėms ar pareigomis, kartu reiškia ir konstatavimą, kad jokios asmens materialinės teisės nebuvo pažeistos. Taigi

išvada, kad ginčijamas aktas ar veiksmas (neveikimas) nesukelia (nebesukelia) asmeniui teisinių pasekmių, yra pagrindas teismo sprendimu atmesti skundą, bet negali būti pagrindas administracinę bylą nutraukti. Tokia išvada, be kita ko, yra grindžiama ir tuo, kad administracinis teismas, užbaigdamas bylą nutartimi dėl bylos nutraukimo, t. y. procesiniu dokumentu, kuriuo nėra byla išnagrinėjama iš esmės, negali pasisakyti dėl pareiškėjo reikalavimų pagrįstumo. Nutraukiant bylą, negali būti sprendžiamas klausimas dėl to, ar materialiosios teisės normos nustato asmeniui, kuris kreipiasi į teismą su tam tikru reikalavimu, teisinių pasekmių atsiradimą. Šis klausimas yra susijęs su materialiosiomis teisinėmis kreipimosi į teismą prielaidomis, todėl gali būti sprendžiamas tik nagrinėjant bylą iš esmės ir byloje priimant sprendimą. Sprendžiant bylos nutraukimo klausimą, yra nagrinėjamos tik procesinės prielaidos kreiptis į teismą. LVAT praktikoje jau yra nustatyta, kad administracinė byla, vadovaujantis ABTĮ 101 straipsnio 1 punktu (aktualios redakcijos ABTĮ 103 str. 1 p.), nutraukiama tais atvejais, kai ginčijamas aktas apskritai negali būti administracinės bylos dalyku, o tuo atveju, jeigu ginčijamas aktas tokiu nelaikytinas, pagrindo nutraukti bylą ABTĮ 101 straipsnio 1 punkto pagrindu minėtu aspektu nėra.

Pareiškėjo atskirasis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo nutarties dalis, kurioje administracinė bylos dalis dėl pareiškėjo reikalavimų panaikinti įsakymą ir grąžinti pareiškėją į Lietuvos kariuomenės tam tikras pareigas buvo nutraukta, panaikinta ir ši administracinė bylos dalis perduota iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

2017 m. rugpjūčio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-635-492/2017

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00262-2017-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 22.7; 59.2

[Prieiga internete](#)

53.10. Jeigu nesilaikoma nustatytos išankstinio bylos nagrinėjimo ne per teismą tvarkos ir nebegalima šia tvarka pasinaudoti

Dėl Nelaimingo atsitikimo darbe akto vertinimo negalimumo, kai yra pasibaigęs terminas dėl jo paduoti skundą

Pirmosios instancijos teismas netenkino pareiškėjo, kurio darbuotojas mirė dėl nelaimingo atsitikimo darbe, skundo reikalavimų panaikinti Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) Kauno teritorinio skyriaus Nelaimingo atsitikimo darbe aktą Nr. 1 (toliau – Aktas) ir VDI raštą dėl pareiškėjo skundo bei įpareigoti VDI Kauno teritorinį skyrių atlikti pakartotinį nelaimingo atsitikimo darbe tyrimą.

Byloje nustatyta, kad statybvietėje įvykus mirtinam nelaimingam atsitikimui, VDI Kauno teritorinis skyrius, atlikęs nelaimingo atsitikimo tyrimą, surašė Aktą, kuriame aprašė nelaimingo atsitikimo aplinkybes ir nurodė nelaimingo atsitikimo priežastis. Pareiškėjas padavė vyriausiajam valstybiniam darbo inspektoriui skundą, kuriame prašė skirti papildomą ar pakartotinį nelaimingo atsitikimo darbe tyrimą, kad būtų išsiaiškintos ir išvardytos tikrosios nelaimingo atsitikimo darbe aplinkybės bei priežastys, taip pat nurodydamas, kad skundas teikiamas dėl Akto ir kad nors skundo padavimo terminas yra praleistas, tačiau paaiškėjo naujos esminės aplinkybės, todėl būtina atnaujinti nelaimingo atsitikimo darbe tyrimą. Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius konstatavo, kad buvo praleistas nustatytas terminas skundui dėl Akto paduoti, o teisės aktai nenustato jokių svarbių priežasčių šiam terminui atnaujinti, ir, atsižvelgęs į pareiškėjo skunde suformuluotą reikalavimą, sprendime vertino tik, ar yra pagrindas skirti papildomą įvykio darbe tyrimą, t. y. vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius ginčo dėl Akto pagrįstumo ir teisėtumo išankstine ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka nenagrinėjo. VDI nuomone, pareiškėjo skunde nurodyti teiginiai negalėjo būti vertinami kaip naujai paaiškėjusios aplinkybės, nes jie jau buvo žinomi ir buvo įvertinti įvykio darbe tyrimo metu. Tuomet pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Aktą bei Inspekcijos raštą dėl UAB „Plokštinių pamatų meistrai“ skundo ir įpareigoti VDI Kauno teritorinį skyrių atlikti pakartotinį nelaimingo atsitikimo darbe tyrimą.

Pirmosios instancijos teismas skundą atmetė nustatęs, kad pareiškėjas per 30 kalendorinių dienų nuo Akto gavimo nepadavė vyriausiajam valstybiniam darbo inspektoriui skundo dėl Akto pagrįstumo ir teisėtumo. Teismo vertinimu, vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius skundžiamame rašte pagrįstai konstatavo, kad pareiškėjas praleido teisės aktuose nustatytą terminą skundui paduoti, ir todėl analizavo,

ar pareiškėjo skunde nurodytos aplinkybės vertintinos kaip naujai paaiškėjusios teisiškai reikšmingos aplinkybės, sudarančios pagrindą atnaujinti nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo procedūrą, t. y. skirti papildomą įvykio darbe tyrimą įvykio aplinkybėms, priežastims ar įrašams Akte patikslinti. Padaręs išvadą, kad vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius tinkamai išnagrinėjo pareiškėjo skundą, teismas nepripažino pagrįstais pareiškėjo skundo reikalavimų.

LVAT, pažymėjęs, kad pareiškėjas nenurodė svarbių priežasčių, dėl kurių buvo praleistas terminas paduoti skundą dėl Akto ir kurios sudarytų pagrindą spręsti, kad nagrinėjamu atveju turėjo būti atnaujintas praleistas terminas skundui dėl Akto paduoti tam, jog ginčas dėl Akto būtų išnagrinėtas išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, o pareiškėjo atstovas pirmosios instancijos teismo posėdyje nenurodė, kad šiuo atveju ginčas dėl Akto buvo išnagrinėtas išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, darė išvadą, kad pirmosios instancijos teisme ginčas dėl Akto pagrįstumo ir teisėtumo negalėjo būti nagrinėjamas iš esmės. Nors pirmosios instancijos teismas, atmesdamas skundą, pažymėjo, kad pareiškėjas per 30 kalendorinių dienų nuo Akto gavimo nepadarė vyriausiajam valstybiniam darbo inspektoriumi skundo dėl Akto panaikinimo, tačiau LVAT pastebėjo, kad iš pirmosios instancijos teismo sprendimo turinio matyti, jog pirmosios instancijos teismas išanalizavo Akto pagrįstumą ir teisėtumą iš esmės. Kadangi pareiškėjas nesilaikė šios kategorijos byloms nustatytos išankstinio bylos nagrinėjimo ne per teismą tvarkos ir nebegalima šia tvarka pasinaudoti, pirmosios instancijos teismas turėjo bylos dalį dėl Akto panaikinimo nutraukti pagal ABTĮ 101 straipsnio 8 punktą, tačiau to nepadarė, o tai reiškia, kad pirmosios instancijos teismas be teisėto pagrindo nagrinėjo skundo reikalavimą panaikinti Aktą iš esmės, t. y. vertino Akte nurodytas mirtino nelaimingo atsitikimo darbe priežastis. Dėl to yra pagrindas panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kuria atmetas skundo reikalavimas panaikinti Aktą, ir šią bylos dalį nutraukti.

Tuo metu nagrinėdamas skundo reikalavimus panaikinti VDI sprendimą ir įpareigoti VDI Kauno teritorinį skyrių atlikti pakartotinį nelaimingo atsitikimo darbe tyrimą, LVAT konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas bylą, turėjo patikrinti, ar VDI atsisakymas skirti papildomą įvykio darbe, įvykusio pareiškėjo darbuotojui, tyrimą yra pagrįstas ir teisėtas. LVAT, išanalizavęs byloje surinktus įrodymus, sutiko su pirmosios instancijos teismo pozicija, kad jokių naujai paaiškėjusių esminių nelaimingo atsitikimo aplinkybių nei pareiškėjo skunde, nei prie jo pridėtuose paaiškinimuose nebuvo nurodyta. LVAT teisėjų kolegija nepripažino pagrįstu apeliacinio skundo argumentu, kad pirmosios instancijos teismas šiuo konkrečiu atveju privalėjo vadovautis ikiteisminio tyrimo medžiaga ir joje nurodyta nelaimingo atsitikimo darbe priežastimi. Šios bylos ginčo dalykas – VDI sprendimas, kuris buvo priimtas išnagrinėjus pareiškėjo iki nurodytų Šiaulių apygardos prokuratūros nutarimų priėmimo pateiktą skundą, kuris nebuvo grindžiamas tokiais naujai paaiškėjusiomis įvykio aplinkybėmis, kurios buvo nustatytos tik ikiteisminio tyrimo metu. Be to, LVAT pažymėjo, kad nelaimingo atsitikimo darbe priežastys yra nustatinėjamos VDI atliekamo tyrimo metu, o ne ikiteisminiame tyrime. Pagal LVAT praktiką, VDI vykdomo nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo ir dėl to paties įvykio pradėto ikiteisminio tyrimo metu sprendžiami skirtingi klausimai, todėl aplinkybė, kad ikiteisminis tyrimas buvo nutrauktas, savaime nebuvo ir nėra pagrindas pripažinti VDI sprendimą neteisėtu.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, panaikinta pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria atmetas pareiškėjo skundo reikalavimas panaikinti Aktą, ir bylos dalis dėl pareiškėjo skundo reikalavimo panaikinti Aktą nutraukta.

2017 m. rugpjūčio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2178-520/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02019-2016-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 41; 53.10

[Prieiga internete](#)